

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Природничий факультет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Освітньо-професійна програма «Екологія»

Рік навчання 2, семестр III,
форма навчання денна

Галузь знань

Е Природничі науки, математика і статистика

Спеціальність

Е2 Екологія

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Кафедри та викладач

Кафедра хімії та екології

Викладач: Волошина Наталія Олексіївна

Лінк на профіль викладача на сайті факультету чи у Google Scholar:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=XTfUMKoAAAAJ&hl=uk>

E-mail: n.o.voloshyna@udu.edu.ua

Лінк на курс в Moodle (за наявності) *: <https://moodle.udu.edu.ua/course/view.php?id=7868>

I. Основна мета/цілі навчання

Формування у здобувача вищої освіти компетентностей і програмних результатів навчання щодо основ заповідної справи, спрямованої на збереження, відтворення і збалансоване використання біологічного, генетичного, ландшафтного різноманіття, раритетних видів живих організмів, унікальних, або типових екосистем, біосфери в цілому та набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

II. Місце навчальної дисципліни в

Навчальна дисципліна обов'язкова

Цикл професійної підготовки

освітній програмі

III. Обсяг навчальної дисципліни	Кількість кредитів	6
	Загальна кількість годин	180
	Лекційні заняття	40
	Семінарські/практичні заняття	45
	Самостійна робота	95
IV. Короткий зміст навчальної дисципліни	Змістовий тематичний модуль 1	
	Охорона навколишнього середовища.	
	Тема 1. Вступ. Історія розвитку.	
	Тема 2. Нормативно-правова база з охорони навколишнього середовища.	
	Тема 3. Природно-заповідний фонд України.	
	Тема 4. Класифікація об'єктів охорони довкілля.	
	Тема 5. Смарагдова мережа.	
	Змістовий тематичний модуль 2	
	Заповідна справа	
	Тема 1. Сутність заповідної справи.	
	Тема 2. Біорізноманіття як основа заповідної справи.	
	Тема 3. Заповідні об'єкти. Критерії та категорії заповідання.	
	Тема 4. Менеджмент заповідних територій.	
V. Результати навчання	Тема 5. Природокористування у межах заповідних територій.	
	Тема 6. Просвітницька діяльність у об'єктах ПЗФ.	
	ПРН01. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами.	
	ПРН02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.	
	ПРН03. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.	
	ПРН04. Використовувати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.	
	ПРН12. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поведінку з виробничими та муніципальними відходами.	
	ПРН13. Уміти формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.	

ПРН15. Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
 ПРН16. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
 ПРН17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
 ПРН18. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
 ПРН19. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
 ПРН20. Уміти формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
 ПРН22. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля із залученням громадськості.

VI. Порядок і критерії оцінювання

Поточний контроль – опитування (усні й письмові), доповіді, реферати, творчі роботи (презентації, командні проекти, написання есе, резюме), оформлення документів, тренувальні онлайн-тести, тестові модульні контрольні роботи (35-60 балів).

Підсумковий контроль – екзамен у III семестрі, усні відповіді на питання екзаменаційного білета (1-40 балів).

Критерії оцінювання

Під час усних відповідей: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мовлення; впевненість та аргументованість; використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо); аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Під час виконання письмових завдань: повнота розкриття питання; цілісність, систематичність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Рівень відповідності критеріям

Творчий рівень (90 – 100 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну повністю, вільно володіє навчальним матеріалом, успішно і креативно розв'язує завдання різних видів складності, аргументовано висловлює свої думки, займається самоосвітою, може брати активну участь в наукових проєктах і конкурсах.

Високий рівень (80 – 89 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в необхідному обсязі, володіє навчальним матеріалом у межах навчальної дисципліни, виконав завдання до кожної теми, проте у відповідях допускає деякі неточності.

Достатній рівень (70 – 79 балів). Здобувач засвоїв навчальну дисципліну в повному обсязі, але нерівномірно володіє навчальним матеріалом, здатний його аналізувати, проте не може сформулювати висновки досить ґрунтовно.

Задовільний рівень (65 – 69 балів). Здобувач загалом опанував навчальну дисципліну, але більшість тем засвоїв поверхово.

Низький рівень (60 – 64 балів). Здобувач загалом засвоїв навчальну дисципліну, але дуже поверхово, володіє навчальним матеріалом на елементарному рівні і фрагментарно, не може самостійно викласти зміст більшості тем.

Незадовільний рівень: 35 – 59 балів з можливістю повторного складання. Здобувач частково засвоїв навчальну

	дисципліну, не засвоїв більшості тем, володіє елементарними знаннями з навчальної дисципліни, не вміє логічно, послідовно, грамотно висловлювати думку; <u>0 – 34 балів</u> з обов’язковим повторним вивченням навчальної дисципліни. Здобувач не виконав більшості завдань, не володіє навчальним матеріалом.
VI. Політика курсу	Дні й години для консультацій: консультації проводяться за графіком кафедри: щосередини після четвертої пари. Про потребу в консультації здобувач повідомляє напередодні. Обсяги, терміни і порядок відпрацювань: відпрацювати пропуски здобувач може в години консультацій; доскласти/перескласти завдання може протягом двох тижнів після пари, на якій воно мало бути зараховане; за доскладання й перескладання робіт (якщо здобувач не наводить поважних причин порушення вимог) оцінка за роботу може бути знижена. Особливості оцінювання. Максимальні бали за виконання робіт здобувачами: 1) опитування (усне, письмове) – 3 бали; 2) реферативні повідомлення, доповіді – 5 балів; 3) творчі роботи – 5 балів; 4) оформлення документів – 2 бали; 5) тренувальні онлайн-тести – 2 бали; 6) тестові модульні контрольні роботи – до 10 балів.
VII. Основні інформаційні ресурси	1. Бойчук Ю.Д., Солошенко Е.М., Бугай О.В. Екологія і охорона навколишнього середовища : навчальний посібник. В-во «Університетська книга». 2023. – 316 с. 2. Зацеркляний М.М., Зацеркляний О.М., Столевич Т.Б. Процеси захисту навколишнього середовища : підручник. Одеса: Фенікс, 2017. – 454 с. https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2019/Zatser_2017_454.pdf 3. Про охорону навколишнього середовища . Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, № 41 Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text 4. Сайт Міністерство охорони довкілля та природних ресурсів України. – Режим доступу: https://mepr.gov.ua/ 5. Практикум з курсу «Охорона природи» (для студентів спеціальності 101 Екологія) / уклад. Е.О. Євтушенко Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2023. 100 с.

*Обговорено та затверджено на засіданні кафедри хімії та екології
протокол № 1 від 27.09.2026 р.*